

ПРОГРАМА КУРСУ «ПЕДАГОГІКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

Худолій О.М., Іващенко О.В.,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Анотація. Концепція курсу «Педагогіка фізичного виховання» полягає у системному викладі матеріалу, який дозволить сформувати у студентів систему фундаментальних знань, що визначають професійну діяльність у галузі фізичного виховання. Програма курсу «Педагогіка фізичного виховання» має три модулі: фізичне виховання в системі освіти, теорія і методика навчання руховим діям, методика виховної роботи в процесі занять фізичними вправами і тренування.

Ключові слова: педагогіка, фізичне виховання, методика.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Педагогіка фізичного виховання (ПФВ) як наукова і навчальна дисципліна формує систему фундаментальних знань, що визначають професійну діяльність в галузі фізичного виховання. Знання вчителем теорії навчання і виховання є провідною умовою розвитку його педагогічного мислення, творчого розв'язання проблем фізичного виховання на будь-яких його рівнях і різноманітних формах, дозволяє йому засвоювати нові відомості, критично сприймати ті чи інші теоретичні положення і практичні дії, правильно оцінювати роль суміжних наукових дисциплін у реалізації завдань фізичного виховання, створювати основу для особистої педагогічної творчості.

Предметом ПФВ є — вивчення загальних закономірностей навчання і виховання.

Концепція курсу «Педагогіка фізичного виховання» полягає у системному викладі матеріалу, який дозволить сформувати у студентів систему фундаментальних знань, що визначають професійну діяльність у галузі фізичного виховання.

Програма курсу «Педагогіка фізичного виховання» має три модулі:

1. Фізичне виховання в системі освіти.
4. Теорія і методика навчання руховим діям.

3. Методика виховної роботи в процесі занять фізичними вправами і тренування.

Перший модуль складається з тем «Вступ у педагогіку фізичного виховання» і «Фізичне виховання як суспільне явище та галузь діяльності».

Матеріали першої теми дозволяють створити цілісне уявлення про педагогіку фізичного виховання як наукову і навчальну дисципліну. Розглядаються об'єкт і предмет її вивчення. Установлюються зв'язки педагогіки фізичного виховання з науками, що вивчають педагогічні проблеми навчання і виховання. Дається характеристика змісту і розкривається структура навчального предмета. Приділяється увага педагогічним дослідженням у фізичному вихованні, так як зробити доступними для педагогічних працівників оригінальні способи рішення педагогічної задачі дає можливість тільки система знань і умінь у галузі підготовки і проведення, обробки, аналізу і представлення результатів дослідження.

До теми формулюються контрольні питання, які необхідно записати в робочий зошит і точно у письмовій формі дати на них відповідь після опрацювання матеріалів розділу.

Для перевірки знань рекомендуються тестові завдання, які дозволяють встановити рівень знань за темою. Оцінити результати тестування можна за таблицею відповідей на тестові завдання. Для поглиблення знань за темою рекомендується

література. Для вивчення матеріалів теми достатньо 1,5—2 години самостійної роботи.

У другій темі фізичне виховання розглядається як суспільне явище і галузь діяльності. Мета даної теми — сформулювати знання про національну систему фізичного виховання. Система фізичного виховання розглядається як соціальна система, що включає підсистему педагогічну і забезпечує ефективність її функціонування.

Система фізичного виховання та її оптимізація пов'язані з обґрунтуванням принципів на яких вона будується. Підпринципами розуміються теоретичні положення, що відображають закономірності всебічного розвитку особистості, виховання, навчання та розвитку рухових здібностей.

До теми сформульовані питання, на які необхідно дати відповіді після ознайомлення з матеріалом. Для самооцінки знань пропонуються тестові завдання. Для поглиблення знань рекомендується література. Для вивчення матеріалів теми достатньо 1,5—2 години самостійної роботи.

У **другий модуль** об'єднані теми, що дають цілісне уявлення про навчання руховим діям.

Головні завдання, які вирішуються в процесі опрацювання матеріалу:

1. Сформулювати уявлення про методологічну основу теорії навчання руховим діям.
2. Засвоїти принципи навчання фізичним вправам і шляхи їх реалізації в навчальному процесі.
3. Сформулювати знання про процес навчання руховим діям.
4. Засвоїти методи навчання руховим діям.
5. Ознайомитися з технологіями навчання руховим діям.
6. Сформулювати навички упорядкування програм навчання.

У темі «Теоретичні основи навчання фізичним вправам» акцентується увага на теоретичних передумовах до побудови процесу навчання руховим діям і принципах навчання.

Основні складові навчального процесу розглядаються у темі «Характеристика процесу навчання». Аналізується структура процесу навчання, особливості взаємодії фізичних вправ, а також фактори, які впливають на успішність формування рухових навичок.

Загальні вимоги до методів навчання сформульовані у темі «Методика навчання руховим діям». Наведена загальновідома класифікація методів. Розглянуті методи використання слова, наочного сприйняття і практичні методи.

Відомі в практиці технології розглядаються у темі «Технологія навчання руховим діям». Аналізуються складові технології навчання. Наводиться приклад технологічного підходу до складання програми навчання.

До кожної теми сформульовані контрольні питання, на які необхідно дати відповіді після ознайомлення з матеріалом. Для самооцінки знань пропонуються тестові завдання. Для поглиблення знань рекомендується література.

На вивчення матеріалів кожної теми достатньо 1,5—2 години самостійної роботи.

У **третій модуль** логічно об'єднані теми, що дають цілісне уявлення про виховну роботу з учнями. Головні завдання, які вирішуються в процесі опрацювання матеріалу:

1. Засвоєння основ методики виховної роботи з учнями.
2. Сформулювати знання про особливості виховного процесу в роботі вчителя ФВ.
3. Сформулювати навички планування навчання та виховання в галузі фізичної культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: теоретичні основи навчання і виховання;

вміти:

- формувати мотивацію до навчальної діяльності, використовуючи різноманітні засоби і методи фізичного виховання, під час проведення різних форм занять з фізичного виховання;
- ефективно застосовувати дидактичні принципи;
- використовувати сучасні методики і технології оцінювання знань під час проведення різних форм занять з фізичного виховання, а також підсумкового оцінювання, керуючись програмними і нормативними документами, що стосуються організації та проведення навчально-виховного процесу, та процесу фізичного виховання;
- забезпечувати необхідні передумови для ефективного навчання руховій дії;
- визначити порядок побудови процесу навчання конкретній руховій дії;
- розподілити процес навчання руховій дії на етапи і у відповідності до них визначити завдання навчання;
- добирати і застосовувати ефективні методи навчання руховій дії у відповідності до етапу навчання;
- з врахуванням етапу навчання добирати основні і допоміжні засоби навчання руховій дії;
- використовувати різні способи регулювання навантаження в процесі навчання руховій дії;
- попереджувати помилки в процесі навчання руховій дії, виявляти помилки в процесі виконання її, визначити причини появи помилок та виправляти їх;

- застосовувати технічні засоби в процесі навчання руховій дії;
 - спостерігаючи за виконанням рухової дії, аналізувати основні кінематичні та динамічні характеристики;
 - оцінювати ступінь володіння руховою дією;
 - проектувати бажані результати навчально-виховного процесу, що виражається у визначенні бажаного стану рівнів теоретичної, фізичної і технічної підготовки;
 - для досягнення бажаного стану поставити низку конкретних завдань, щодо засвоєння теоретичної інформації, вдосконалення фізичних якостей та опанування фізичних вправ, передбачених програмою з фізичної культури, а також оздоровчі та виховні завдання;
 - визначити систему педагогічного впливу на учнів (засоби, методи, умови праці) для розв'язання поставлених завдань, враховуючи можливі несприятливі фактори;
 - створити підсистему поетапного контролю для перевірки правильності ходу педагогічного процесу;
 - користуючись навчальним планом і навчальною програмою з фізичної культури, враховуючи структуру планування навчально-виховного процесу з фізичної культури у школі, для найдодільнішої побудови процесу фізичного виховання, скласти документи планування (план-графік навчально-виховного процесу на рік, робочий план на семестр (чверть), конспекти уроків).
- Виконання програми здійснюється у формі лекцій (10 годин), семінарських (18 годин), індивідуальних (9 годин) та самостійних занять (17 години).
- У VII семестрі за даним курсом складається залік.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни «Педагогіка фізичного виховання».
Опис предмета навчальної дисципліни

Підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів — 1,5 Загальна кількість годин — 54 Тижневих годин — 2	Шифр та назва напрямку — 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я» Шифр та назва спеціальності — 6.010201 «Фізичне виховання» Освітньо-кваліфікаційний рівень — бакалавр	Обов'язковий курс. Рік підготовки — 4 Форма навчання — очна Семестр VII. Лекції — 12 год. Семінари — 16 год. Індивідуальна робота — 8 год. Самостійна робота — 18 год. Вид контролю: залік — VII сем.

Розділ I. Програма дисципліни «Педагогіка фізичного виховання»

Модуль 1. Фізичне виховання в системі освіти

Педагогіка фізичного виховання як наукова і навчальна дисципліна: предмет вивчення і викладання. Методологія «Педагогіки фізичного виховання»: філософська методологія, загальнонаукова методологія, конкретно-наукова методологія. Дескриптивні і нормативні функції методології.

Моделі процесу вивчення дисципліни ПФВ.
Зміст і структура навчального предмета. Характеристика розділів навчальної дисципліни ПФВ.

Методи дослідження в педагогіці фізичного виховання.

Фізичне виховання як соціальне явище. Формування основ державної програми розвитку фізичної культури в Україні. Матеріально-технічне забезпечення сфери фізичної культури і спорту.

Система фізичного виховання: спрямованість функціонування, мета і завдання; принципи системи фізичного виховання (принцип національного виховання; принцип гуманістичної орієнтації; принцип пріоритету потреб, мотивів і інтересів особистості; принцип усебічного розвитку особистості; принцип оздоровчої спрямованості; принцип зв'язку фізичного виховання з іншими видами діяльності і зайнятості людей).

Орієнтовний розподіл навчального часу за видами занять з курсу «Педагогіка фізичного виховання»

Модуль, № з/п	Змістовний модуль, № з/п	Тема	Загальна кількість годин	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальні заняття	Самостійні заняття
1		ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ОСВІТИ	14	2	4	2	6
	1	Вступ у педагогіку фізичного виховання			2	1	3
	2	Фізичне виховання як суспільне явище та галузь діяльності			2	1	3
2		ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ РУХОВИМ ДІЯМ	21	6	6	3	6
	1	Теоретичні основи навчання фізичним вправам		2	2	1	2
	2	Характеристика процесу навчання руховим діям		2	2	1	2
	3	Технології навчання руховим діям		2	2	1	2
3		МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ	19	4	6	3	6
	1	Основи методики виховної роботи з учнями			2	1	2
	2	Особливості виховного процесу в роботі вчителя ФВ			2	1	2
	3	Планування навчання та виховання в галузі фізичної культури			2	1	2
		Всього	54	12	16	8	18

Модуль 2. Теорія і методика навчання фізичним вправам

Основні поняття (теорія, освіта, навчання, вміння і навички). Методологія моторного навчання. Теоретичні передумови до побудовання процесу навчання фізичним вправам: рефлексорна теорія; теорія функціональних систем; теорія оперантного рефлексу; теорія побудови руху; теорія управління засвоєнням знань, формуванням дій і понять). Аналіз вкладу фізіологічних та психологічних теорій формування рухових навичок у розвиток теорії навчання.

Принципи навчання (принцип свідомості, принцип активності, принцип науковості, принцип міцності, принцип індивідуалізації, принцип доступності, принцип наочності, принцип повторності, принцип системності, принцип послідовності, принцип поступовості).

Характеристика процесу навчання руховим діям. Мета, завдання і умови навчання фізичним вправам. Рухові вміння і навички, закономірності їх формування.

Структура процесу навчання фізичним вправам. Етапи процесу навчання (попередній період і основний період). Попередній період: визначення мети навчання, дослідження рухової структури і техніки вправи, дослідження дидактичної структури вправи, розробка програми індивідуального (групового) навчання вправі. Основний період: оцінка

підготовленості учня; попередня рухова підготовка учня, створення попереднього уявлення про вправу, що розучується; первинне розучування вправи; стабілізація навички й удосконалювання техніки вправи; виконання вправи у варіативних умовах; демонстрація вправи на змаганнях.

Стадії формування рухових навичок (стадія початкового навчання новому руху; стадія розвитку рухової навички; стадія завершення навчання).

Особливості взаємодії фізичних вправ. Негативний перенос рухових навичок.

Фактори успішного формування рухових навичок (домінуючий мотив навчання; руховий досвід; підкріплення правильного виконання вправи; умови навчання; кількість повторень; навчання вмінням управляти рухами; перерва між виконанням вправ і між заняттями; режим роботи і стан учнів).

Технологія навчання руховим діям. Поняття і терміни (методи навчання, методичний прийом, методика навчання, технологія навчання).

Загальні вимоги до методів навчання (наукова обґрунтованість, забезпечення виховного характеру навчання, відповідність принципам навчання, відповідність специфіці навчального матеріалу, відповідність індивідуальній і груповій підготовленості учнів, відповідність індивідуальним особливостям і можливостям учителя, відповідність умовам занять).

Класифікація методів навчання (за способами, що відбивають характер пізнавальної активності

Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ у педагогіку фізичного виховання	2
2	Фізичне виховання як суспільне явище та галузь діяльності	2
3	Теоретичні основи навчання фізичним вправам	2
4	Характеристика процесу навчання руховим діям	2
5	Технології навчання руховим діям	2
6	Основи методики виховної роботи з учнями	2
7	Особливості виховного процесу в роботі вчителя ФВ	2
8	Планування навчання та виховання в галузі фізичної культури	2

Контрольні питання

1. Назвіть об'єкт і предмет вивчення педагогіки фізичного виховання.
3. Назвіть структуру дисципліни педагогіка фізичного виховання.
4. Дайте характеристику методологічним підходам до проведення науково-дослідної роботи в галузі педагогіки фізичного виховання і спорту.
5. Які основні методи дослідження використовуються в педагогіці фізичного виховання?
6. Поясніть доцільність використання методів математичної статистики в дослідженнях у галузі педагогіки фізичного виховання.

Завдання для самостійної роботи

1. Назвіть етапи розвитку теорії і методики фізичного виховання.
2. Складіть схему наукового аналізу одного із тренувальних занять в обраному Вами виді спорту.

Література

1. *Матвеев Л.П.* Теория и методика физической культуры / Матвеев Л.П. — М.: Физкультура и спорт, 1991. — С. 213—230.
2. *Сергієнко Л.П.* Практикум з теорії і методики фізичного виховання / Сергієнко Л.П. — Харків: ОВС, 2007. — С. 92—95.
3. *Теория и методика физического воспитания.* Общие основы теории и методики физического воспитания: Учебник в 2-х томах / Под редакцией Т.Ю. Крутевич. — Том 1. — К.: Олимпийская литература, 2003. — С. 222—245.

ті дитини; за способами передачі учителем своїх знань і умінь; за способами одержання учнями знань і умінь).

Методи навчання (поняття і терміни, загальні вимоги до методів навчання, класифікація методів навчання, характеристика практичних методів навчання, характеристика словесних методів навчання, характеристика методів наочного сприйняття).

Програмоване навчання руховим діям (лінійні програми; розгалужені програми; програми типу алгоритмічних розпоряджень).

Особливості навчання руховим діям у різних видах спорту.

Технологія навчання фізичним вправам

Модуль 3. Методика виховної роботи в процесі занять фізичними вправами

Основи методики виховної роботи з учнями. Основні поняття. Сутність і принципи процесу виховання. Мета виховання в сучасній школі. Критерії оцінки ефективності виховання.

Особливості виховного процесу в роботі вчителя ФВ. Основні виховні аспекти. Фактори спрямованого формування особистості. Особистість вчителя як фактор виховання. Роль фізкультурного колективу у формуванні особистості.

Планування навчання та виховання в галузі фізичної культури. Поняття і терміни. Сутність процесу планування навчання та виховання в галузі фізичної культури. Документи планування, методика їх упорядкування. Основні вимоги до сітьового планування навчальної і виховної роботи в галузі фізичної культури. Критерії оцінки ефективності планування навчальної і виховної роботи.

Розділ II. Тематика семінарів та література

Модуль 1. Фізичне виховання в системі освіти

Семінар 1. Вступ у педагогіку фізичного виховання

1. Педагогіка фізичного виховання як наукова і навчальна дисципліна:
 - предмет вивчення і викладання;
 - зміст і структура навчального предмета.
2. Основи науково-дослідної роботи:
 - загальні принципи розробки програм дослідження;
 - основні методи наукового дослідження у сфері фізичного виховання та спорту;
 - математико-статистичні методи в дослідженнях у сфері педагогіки фізичного виховання і спорту.

4. *Теорія і методика фізичного виховання: Учеб. для студентів фак.физ.культури / Под ред. Б.А. Ашмарина. — М.: Просвещение, 1990. — С. 154—157.*
5. *Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник / Худолій О.М. — Харків: ОВС, 2007. — С. 9—35.*
6. *Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Шиян Б.М. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — С. 197—210.*
2. *Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України — К., 1996. — 31 с.*
3. *Закон України «Про освіту», 1991, 26 червня.*
4. *Закон України «Про внесення змін до Закону Української РСР «Про освіту». — 1996. — 25 квітня.*
5. *Закон України «Про фізичну культуру і спорт». — К., 1994. — 22 с.*
6. *Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (від 18 червня 1999 року) // Голос України. — 1999. — 17 липня.*
7. *Концептуальні засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні // Наука в олімпійському спорті. — 1998. — № 1. — С. 5—12.*
8. *Концепція безперервної фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх шкіл. — К., 1997. — 18 с.*
9. *Концепція кадрового забезпечення галузі «Фізичне виховання і спорт». — К.: КГИФК, 1992. — 18 с.*
10. *Концепція фізичного виховання в системі освіти України // Фізичне виховання в школі. — 1998. — № 2. — С. 2—7.*
11. *Олійник М.О. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні / Вид. 3-є, переробл. і доповн. / Олійник М.О., Скрипник А.П. — Харків: ХадДФК, 2000. — 292 с.*
12. *Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник / Худолій О.М. — Харків: ОВС, 2007. — С. 36—72.*
13. *Цільова комплексна програма «Фізичне виховання — здоров'я нації». — К., 1998. — 48 с.*

Семинар 2. Фізичне виховання як суспільне явище та галузь діяльності

1. Фізичне виховання як соціальне явище.
2. Система фізичного виховання: — спрямованість функціонування; — мета і завдання; — принципи системи фізичного виховання.

Контрольні питання

1. Дайте характеристику фізичної культури.
2. Дайте характеристику фізичного виховання.
3. Дайте характеристику спорту.
4. В якому взаємозв'язку знаходяться основні поняття теорії фізичного виховання?
5. Назвіть основні документи, які регулюють діяльність у галузі фізичної культури і спорту України.
6. Якими є визначальні принципи Закону України «Про фізичну культуру і спорт»?
7. Які органи несуть відповідальність за розроблення та впровадження державних програм розвитку фізичної культури і спорту?
8. Яка мета і завдання системи фізичного виховання?
9. Дайте характеристику оздоровчим завданням фізичного виховання.
10. Дайте характеристику виховним завданням фізичного виховання.
11. Дайте характеристику освітнім завданням фізичного виховання.
12. Назвіть принципи системи фізичного виховання.

Завдання для самостійної роботи

1. Випишіть із Закону України «Про фізичну культуру і спорт» завдання, поставлені перед фізкультурно-спортивним рухом України.

Література

1. *Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні. — К., 1994. — 34 с.*

Модуль 2. Теорія і методика навчання фізичним вправам

Семинар 1. Теоретичні основи навчання фізичним вправам

1. Основні поняття.
2. Методологія теорії моторного навчання.
3. Теоретичні передумови до побудови процесу навчання руховим діям.
4. Принципи навчання фізичним вправам.

Контрольні питання

1. Що є об'єктом теорії навчання?
2. Що є предметом теорії навчання?
3. Дидактичні принципи це... а) вихідні теоретичні положення, що визначають дії викладача й учня, б) вихідні методичні положення, що визначають дії викладача й учня.
Вірну відповідь запишіть у зошит.
4. Дайте характеристику складній руховій навичці як системі більш простих.
6. Як називають об'єкти, що вимагають концентрації уваги під час виконання дії?
7. Назвіть принципи навчання.

8. Назвіть основні шляхи реалізації принципу свідомості і активності під час вивчення фізичних вправ.
 9. Назвіть рівні доступності навчального матеріалу. Як в зв'язку з ними реалізується принцип доступності?
 10. Яка закономірність лежить в основі принципу наочності? Дайте характеристику принципу наочності.
 11. Назвіть найважливіші характеристики принципів повторності, системності, послідовності, поступовості.
2. Рухові уміння і навички, закономірності їх формування.
 3. Структура процесу навчання фізичним вправам.
 4. Етапи процесу навчання.
 5. Стадії формування рухових навичок.
 6. Фактори успішного формування рухових навичок.

Контрольні питання

Прочитайте розділ і дайте відповідь на такі питання:

1. Які завдання вирішуються в процесі навчання фізичним вправам?
 2. Які умови організації навчальної діяльності забезпечують ефективність засвоєння фізичних вправ?
 3. Дайте характеристику руховим умінням і навичкам.
 4. Рухові уміння і навички характеризують:
 - а) якість виконання рухової дії;
 - б) ступінь володіння руховою дією;
 - в) механізм керування рухами.
- Запишіть вірну відповідь. Поясніть свій вибір.
5. Розкрийте структуру процесу навчання фізичним вправам.
 6. Назвіть фактори успішного формування рухових навичок.
 7. Сформулюйте правила успішного навчання фізичним вправам.
 8. Поясніть механізм негативного переносу рухових навичок.
 9. Порівняйте параметри які характеризують рухові уміння і рухові навички.
 10. Визначте в яких умовах спостерігається позитивний і негативний перенос рухових навичок. Запишіть послідовність вправ, виконання яких приводить до інтерференції.

Література

1. Ажицкий К.Ю. О зависимости «доза-результат» при начальном обучении технике выполнения отдельного элемента в спорте / Ажицкий К.Ю., Алексеев М.С., Соколенко А.В. // Теория и практика физической культуры. — 1984. — № 4. — С. 33—43
2. Боген М.М. Обучение двигательным действиям / Боген М.М. — М.: Физкультура и спорт, 1985. — 192 с.
3. Мазниченко В.Д. Обучение движениям // Теория и методика физического воспитания: Учебник для институтов физ. культуры / Мазниченко В.Д. — М.: Физкультура и спорт, 1976. — Т 1. — Гл. VII. — С. 166—167.
4. Мазниченко В.Д. Методологические предпосылки к пониманию сущности и механизмов двигательных навыков / Мазниченко В.Д. // Теория и практика физ. культуры. — 1984 — № 7 — С 49—51.

Література

1. Белинович В.В. Обучение в физическом воспитании / Белинович В.В. — М.: Физкультура и спорт, 1958. — 262 с.
2. Бернштейн Н.А. Очерки по физиологии движений и физиологии активности / Бернштейн Н.А. — М.: Медицина, 1966. — 350 с.
3. Беспалько В.П. Программированное обучение: дидактические основы / Беспалько В.П. — М.: Высшая школа, 1970. — 300 с.
4. Боген М.М. Обучение двигательным действиям / Боген М.М. — М.: Физкультура и спорт, 1985. — 192 с.
5. Боген М.М. Задачи обучения двигательным действиям / Боген М.М. // Теория и практика физической культуры. — 1981. — № 3. — С. 24—27
6. Боген М.М. Спортивная техника как предмет обучения / Боген М.М. // Теория и практика физической культуры. — 1981. — № 7. — С. 28—29
7. Мазниченко В.Д. Двигательные навыки в гимнастике / Мазниченко В.Д. — М.: Физкультура и спорт, 1959. — 136 с.
8. Мазниченко В.Д. Методологические предпосылки к пониманию сущности и механизмов двигательных навыков / Мазниченко В.Д. // Теория и практика физ. культуры. — 1984 — № 7 — С 49—51.
9. Мазниченко В.Д. Глава 6. Обучение двигательным действиям / Мазниченко В.Д. // Основы теории и методики физической культуры / под ред. проф. А.А. Гужаловского. — М.: Физкультура и спорт, 1986. — С 56—70.
10. Теория и методика физического воспитания. Общие основы теории и методики физического воспитания: Учебник в 2-х томах / Под редакцией Т.Ю. Крутевич. — Том 1. — К.: Олимпийская литература, 2003. — 423 с.
11. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник / Худолій О.М. — Харків: ОВС, 2007. — С. 309—343.
12. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Шиян Б.М. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.

Семинар 2. Характеристика процесу навчання руховим діям

1. Мета, завдання і умови навчання фізичним вправам.

5. Мазниченко В.Д. Глава 6. Обучение двигательным действиям / Мазниченко В.Д. // Основы теории и методики физической культуры / под ред. проф. А.А. Гужаловского. — М.: Физкультура и спорт, 1986. — С 56—70.
6. Теория и методика физического воспитания. Общие основы теории и методики физического воспитания: Учебник в 2-х томах / Под редакцией Т.Ю. Круцевич. — Том 1. — К.: Олимпийская литература, 2003. — 423 с.
7. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник / Худолій О.М. — Харків: ОВС, 2007. — С. 344—360.
8. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Шиян Б.М. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.
4. Боген М.М. Обучение двигательным действиям / Боген М.М. — М.: Физкультура и спорт, 1985. — 192 с.
5. Мазниченко В.Д. Методологические предпосылки к пониманию сущности и механизмов двигательных навыков / Мазниченко В.Д. // Теория и практика физ. культуры. — 1984 — № 7 — С 49—51.
6. Мазниченко В.Д. Глава 6. Обучение двигательным действиям / Мазниченко В.Д. // Основы теории и методики физической культуры / под ред. проф. А.А. Гужаловского. — М.: Физкультура и спорт, 1986. — С 56—70.
7. Теория и методика физического воспитания. Общие основы теории и методики физического воспитания: Учебник в 2-х томах / Под редакцией Т.Ю. Круцевич. — Том 1. — К.: Олимпийская литература, 2003. — 423 с.
8. Худолій О.М. Основи методики викладання гімнастики: Навч. посібник. В 2-х частинах / Худолій О.М. — 3-є вид., випр. і доп. — Харків: «ОВС», 2004. — Ч. 1. — С. 334—384.
9. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник. — Харків: ОВС, 2007. — С. 361—388.
10. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Шиян Б.М. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.

Семінар 3. Технологія навчання руховим діям

1. Поняття і терміни.
2. Загальні вимоги до методів навчання.
3. Класифікація методів навчання.
4. Методи навчання.
5. Програмоване навчання фізичним вправам.

Контрольні питання

1. Дайте характеристику термінам: метод навчання, методичний прийом, методика навчання, технологія навчання.
2. Які загальні вимоги пред'являються до методів навчання?
3. Назвіть класифікацію методів навчання.
4. Назвіть методи навчання і охарактеризуйте їх.
5. Яка послідовність використання методів слова в процесі навчання фізичним вправам?
6. Методи програмованого навчання як технологія формування рухових навичок.
7. Підготуйте програми навчання для таких гімнастичних вправ, як: переворот убік, стійка силою зігнувшись на голові і руках, стрибок ноги нарізно через коня в довжину, підйом перевороту силою на перекладині, підйом махом уперед на паралельних брусах.

Література

1. Белинович В.В. Обучение в физическом воспитании / Белинович В.В. — М.: Физкультура и спорт, 1958. — 262 с.
2. Берг А.И. Проблемы программированного обучения / Берг А.И., Тихонов И.И. // Программированное обучение. — Л.: Знание, 1968. — С. 3—22.
3. Беспалько В.П. Программированное обучение: дидактические основы / Беспалько В.П. — М.: Высшая школа, 1970. — 300 с.

Модуль 3. Методика виховної роботи в процесі занять фізичними вправами

Семінар 1. Основи методики виховної роботи з учнями

1. Поняття і терміни.
2. Мета виховання в сучасній школі.
3. Сутність і принципи процесу виховання.
4. Методи виховання.
5. Основні вимоги до організації процесу виховання.
6. Критерії оцінки ефективності виховання.

Контрольні питання

1. Дайте характеристику поняття «виховання».
2. Назвіть мету виховання в сучасній школі.
3. Дайте характеристику особливостям процесу виховання.
4. Назвіть принципи виховання і схарактеризуйте їх.
5. Назвіть методи виховання і схарактеризуйте їх.
6. Назвіть основні вимоги до організації процесу виховання.
7. Дайте характеристику критеріям оцінки ефективності виховання.

Література

1. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Волков Л.В. — К.: Олимпийская литература, 2002. — 294 с.

2. *Белинович В.В.* Обучение в физическом воспитании / Белинович В.В. — М.: Физкультура и спорт, 1958. — 262 с.
3. *Матвеев Л.П.* Теория и методика физической культуры / Матвеев Л.П. — М.: Физкультура и спорт, 1991. — С. 213—230.
4. *Филин В.П.* Основы юношеского спорта / Филин В.П., Фомин Н.А. — М.: Физкультура и спорт, 1980. — 255 с.
5. *Филин В.П.* Теория и методика юношеского спорта: Учебное пособие для институтов физической культуры / Филин В.П. — М.: Физкультура и спорт, 1987. — 128 с.
6. *Шиян Б.М.* Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Шиян Б.М. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.

Семінар 2. Особливості виховного процесу в роботі вчителя ФВ

1. Основні виховні аспекти.
2. Фактори спрямованого формування особистості.
3. Особистість вчителя як фактор виховання.
4. Роль фізкультурного колективу у формуванні особистості.

Контрольні питання

1. Дайте характеристику основним виховним заходам.
2. Назвіть фактори спрямованого формування особистості у процесі занять фізичною культурою.
3. Дайте характеристику особистості вчителя фізичної культури.
4. Дайте характеристику фізкультурного колективу і його впливу на формування особистості.

Література

1. *Волков Л.В.* Теория и методика детского и юношеского спорта / Волков Л.В. — К.: Олимпийская литература, 2002. — 294 с.
2. *Белинович В.В.* Обучение в физическом воспитании. — М.: Физкультура и спорт, 1958. — 262 с.
3. *Матвеев Л.П.* Теория и методика физической культуры / Матвеев Л.П. — М.: Физкультура и спорт, 1991. — С. 213—230.
4. *Филин В.П.* Основы юношеского спорта / Филин В.П., Фомин Н.А. — М.: Физкультура и спорт, 1980. — 255 с.
5. *Филин В.П.* Теория и методика юношеского спорта: Учебное пособие для институтов физической культуры / Филин В.П. — М.: Физкультура и спорт, 1987. — 128 с.
6. *Шиян Б.М.* Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Шиян Б.М. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.

Семінар 3. Планування навчання та виховання в галузі фізичної культури

1. Поняття і терміни.
2. Сутність процесу планування навчання та виховання в галузі фізичної культури.
3. Документи планування, методика їх упорядкування.
4. Основні вимоги до сітьового планування навчальної і виховної роботи в галузі фізичної культури.
5. Критерії оцінки ефективності планування навчальної і виховної роботи.

Контрольні питання

1. Дайте характеристику термінам, які використовуються в процесі планування навчальної роботи з фізичного виховання.
2. Які загальні вимоги пред'являються до процесу планування навчання та виховання в галузі фізичної культури?
3. Назвіть документи планування, методику їх упорядкування.
4. Назвіть основні вимоги до сітьового планування навчальної і виховної роботи в галузі фізичної культури.
5. Назвіть критерії оцінки ефективності планування навчальної і виховної роботи

Література

1. *Белинович В.В.* Обучение в физическом воспитании / Белинович В.В. — М.: Физкультура и спорт, 1958. — 262 с.
2. *Берг А.И.* Проблемы программированного обучения / Берг А.И., Тихонов И.И. // Программированное обучение. — Л.: Знание, 1968. — С. 3—22.
3. *Беспалько В.П.* Программированное обучение: дидактические основы / Беспалько В.П. — М.: Высшая школа, 1970. — 300 с.
4. *Теория и методика физического воспитания.* Общие основы теории и методики физического воспитания: Учебник в 2-х томах / Под редакцией Т.Ю. Круцевич. — Том 1. — К.: Олимпийская литература, 2003. — 423 с.
5. *Худолій О.М.* Основи методики викладання гімнастики: Навч. посібник. В 2-х частинах / Худолій О.М. — 3-є вид., випр. і доп. — Харків: "ОВС", 2004. — Ч. 2. — С. 37—73.
6. *Худолій О.М.* Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник / Худолій О.М. — Харків: ОВС, 2007. — С. 361—388.
7. *Шиян Б.М.* Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Шиян Б.М. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.

Розділ 3. Індивідуальні науково-дослідні завдання

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу підготовки фахівців за ECTS **індивідуальне навчально-дослідне завдання** (ІНДЗ) виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика ІНДЗ відповідає змісту основних модулів курсу і тісно пов'язана з практичними потребами підготовки вчителя фізичної культури як до навчальної, так і навчально-тренувальної роботи в школі.

ІНДЗ перша творча спроба студента самостійно:

- осмислити проблему;
- аналізувати і систематизувати літературні джерела;
- застосовувати отримані знання у вирішенні практичних завдань;
- формулювати висновки і практичні рекомендації.

Студенту надається право вибирати тему ІНДЗ з числа визначених кафедрою навчального закладу.

Керівництво ІНДЗ здійснюється, як правило, кваліфікованими викладачами. Організація і контроль за процесом підготовки й захисту ІНДЗ покладаються на завідувача кафедри.

Тематика ІНДЗ щорічно коригується з урахуванням набутого на кафедрі досвіду, побажань спеціалістів, які беруть участь у рецензуванні робіт.

Текст ІНДЗ можна використати для наступного написання курсової роботи.

Орієнтовна тематика ІНДЗ і рекомендована література для опрацювання наведені нижче.

1. Методика навчання фізичним вправам школярів молодших класів.
2. Методика навчання фізичним вправам школярів середніх класів.
3. Методика навчання фізичним вправам школярів старших класів.
4. Методика навчання умінням управляти рухами школярів молодших класів.
5. Методика навчання умінням управляти рухами школярів середніх класів.
6. Методика навчання умінням управляти рухами школярів старших класів.
7. Програмоване навчання фізичним вправам.
8. Методика застосування показу на уроках фізичної культури.
9. Обґрунтування оптимальної кількості повторення рухових дій у навчанні основним видам вправ.

10. Зміст і методика диференційованого навчання на уроках фізичної культури.
11. Побудова алгоритмів навчання на прикладі п'яти основних вправ одного із розділів програми для паралельних класів.
12. Чинники, які забезпечують ефективність навчання фізичним вправам у молодших класах.
13. Чинники, які забезпечують ефективність навчання фізичним вправам у середніх класах.
14. Чинники, які забезпечують ефективність навчання фізичним вправам у старших класах.
15. Спрямованість і структура процесу навчання у фізичному вихованні.
16. Особливості етапів навчання фізичним вправам у молодших класах.
17. Особливості етапів навчання фізичним вправам у середніх класах.
18. Особливості етапів навчання фізичним вправам у старших класах.
19. Методи навчання фізичним вправам.
20. Реалізація дидактичних принципів у навчанні фізичним вправам учнів молодших класів.
21. Реалізація дидактичних принципів у навчанні фізичним вправам учнів середніх класів.
22. Реалізація дидактичних принципів у навчанні фізичним вправам учнів старших класів.

Література

1. *Адаптация* организма учащихся к учебной и физической нагрузкам / Под ред. А.Г. Хрипковой, М.В. Антроповой / Науч.-исслед. ин-т физиологии детей и подростков АПН СССР. — М.: Педагогика, 1982. — 240 с.
2. *Ажицкий К.Ю.* О зависимости «доза-результат» при начальном обучении технике выполнения отдельного элемента в спорте / Ажицкий К.Ю., Алексеенко М.С., Соколенко А.В. // Теория и практика физической культуры. — 1984. — № 4. — С. 33—43.
3. *Анисимов Е.А.* Зависимость изменения точности воспроизведения мышечных усилий от их относительной и абсолютной величин / Анисимов Е.А. // Теория и практика физической культуры. — 1980. — № 11. — С. 31.
4. *Бальсевич В.К.* Естественнаучные и организационные предпосылки развития массовости физкультурно-спортивного движения на современном этапе / Бальсевич В.К., Громыко В.В., Захаров А.С., Попков В.В. // Теория и практика физической культуры. — 1981. — № 8. — С. 43—46.
5. *Белинович В.В.* Обучение в физическом воспитании / Белинович В.В. — М.: Физкультура и спорт, 1958. — 262 с.
6. *Берг А.И.* Проблемы программированного обучения / Берг А.И., Тихонов И.И. // Программированное обучение. — Л.: Знание, 1968. — С. 3—22.
7. *Бернштейн Н.А.* Очерки по физиологии движений и физиологии активности / Бернштейн Н.А. — М.: Медицина, 1966. — 350 с.

8. *Беспалько В.П.* Программированное обучение: дидактические основы / Беспалько В.П. — М.: Высшая школа, 1970. — 300 с.
9. *Близнюк Ю.В.* Эффективность методов обучения физическим упражнениям в зависимости от типологических свойств нервной системы / Близнюк Ю.В. // Физическое воспитание детей и молодежи. — Киев, Здоровья, 1984. — Вып. 10. — С. 34—35.
10. *Богданова Д.Я.* Двигательные ощущения у школьников / Богданова Д.Я. // Физическая культура в школе. — 1962. — № 5 — С. 16—19.
11. *Боген М.М.* Обучение двигательным действиям / Боген М.М. — М.: Физкультура и спорт, 1985. — 192 с.
12. *Боген М.М.* Задачи обучения двигательным действиям / Боген М.М. // Теория и практика физической культуры. — 1981. — № 3. — С. 24—27.
13. *Боген М.М.* Спортивная техника как предмет обучения / Боген М.М. // Теория и практика физической культуры. — 1981. — № 7. — С. 28—29.
14. *Букреева Д.П.* Возрастные особенности развития усложненных двигательных действий / Букреева Д.П., Косилов С.А. // Теория и практика физической культуры. — 1978. — № 1. — С. 41—43.
15. *Булгакова Н.Ж.* Время упреждения, надежность и точность как критерии оценки методов прогнозирования спортивной перспективности / Булгакова Н.Ж., Воронцов Н.Р., Дырко В.В., Черкасов А.Ю. // Теория и практика физической культуры. — 1984. — № 5. — С. 20—22.
16. *Вайнштейн А.Л.* Влияние силы нервной системы на характер обучения физическим упражнениям младших школьников / Вайнштейн А.Л., Жур В.П. // Вопросы теории и практики физкультуры и спорта. — Минск, «Высшая школа», 1973. — Вып. 2. — С. 56—60.
17. *Верхошанский Ю.В.* Программирование и организация тренировочного процесса / Верхошанский Ю.В. — М.: Физкультура и спорт, 1985. — 176 с.
18. *Вильчковский Э.С.* Развитие двигательной функции у детей / Вильчковский Э.С. — Киев: Здоровья, 1983. — 208 с.
19. *Волков Л.В.* Методика воспитания физических способностей учащихся / Волков Л.В. — Киев: Радянська школа, 1980. — 104 с.
20. *Волков Л.В.* Физические способности детей и подростков / Волков Л.В. — Киев: Здоровья, 1981. — 120 с.
21. *Волков Н.И.* Применение математической теории планирования экспериментов для поиска оптимальной методики тренировки / Волков Н.И., Задиорский В.М., Разумовский Е.А., Черемисинов В.Н. // Теория и практика физической культуры. — 1968. — № 11. — С. 26—29.
22. *Голубев Ю.В.* К оценке двигательных способностей юных гимнастов на разных этапах подготовки / Голубев Ю.В. // Теория и практика физической культуры. — 1983. — № 6. — С. 27.
23. *Губа В.П.* Экспериментальное сравнение методов обучения технике удара ногой у юных футболистов / Губа В.П., Седов А.А., Васин Н.В. // Теория и практика физической культуры. — 1984. — № 6. — С. 29—30.
24. *Гужаловский А.* Проблема «критических» периодов онтогенеза в ее значении для теории и практики физического воспитания / Гужаловский А. // Очерки по теории физической культуры: Труды ученых соц. стран / Сост. и общ. ред. Матвеев Л.П. — М.: Физкультура и спорт, 1984. — С. 211—224.
25. *Данилина Л.Н.* Влияние занятий спортивной гимнастикой на точность воспроизведения движений школьниками / Данилина Л.Н. // Теория и практика физической культуры. — 1968. — № 5. — С. 47—50.
26. *Дикунов А.М.* Активизация учебно-познавательной деятельности спортсменов / Дикунов А.М. // Теория и практика физической культуры. — 1981. — № 6. — С. 37—39.
27. *Донской Д.Д.* Принципы движений в биомеханике спорта / Донской Д.Д. // Теория и практика физической культуры. — 1968. — № 4. — С. 11—14.
28. *Железняк Ю.Д.* Обоснование методики обучения школьников игре в волейбол / Железняк Ю.Д. // Физическое воспитание в школе / Под ред. З.И. Кузнецовой. — М.: Просвещение, 1964. — Вып. 2. — С. 123—174.
29. *Жуков П.И.* К вопросу о методике обучения в спортивной тренировке / Жуков П.И. // Теория и практика физической культуры. — 1956. — Т. XIX. — Вып. 3. — С. 175—180.
30. *Крестовников А.Н.* Очерки по физиологии физических упражнений / Крестовников А.Н. — М.: Физкультура и спорт, 1951. — 532 с.
31. *Мазниченко В.Д.* Двигательные навыки в гимнастике / Мазниченко В.Д. — М.: Физкультура и спорт, 1959. — 136 с.
32. *Мазниченко В.Д.* Обучение движениям / Мазниченко В.Д. // Теория и методика физического воспитания: Учебник для институтов физической культуры. — М.: Физкультура и спорт, 1976. — Т. 1. — Гл. VII. — С. 166—167.
33. *Мазниченко В.Д.* Двигательные навыки в спорте: Методические разработки к спецкурсу для студентов спортивных факультетов / Мазниченко В.Д. — Малаховка, МОГИФК, 1981. — 43 с.
34. *Мазниченко В.Д.* Методологические предпосылки к пониманию сущности и механизмов двигательных навыков / Мазниченко В.Д. // Теория и практика физ. культуры. — 1984 — № 7 — С. 49—51.
35. *Мазниченко В.Д.* Глава 6. Обучение двигательным действиям / Мазниченко В.Д. // Основы теории и методики физической культуры / под ред. проф. А.А. Гужаловского. — М.: Физкультура и спорт, 1986. — С. 56—70.
36. *Мартынова А.В.* К вопросу о раннем начале обучения спортивной гимнастикой / Мартынова А.В. // Проблемы юношеского спорта. — М.: Физкультура и спорт, 1961. — С. 297—301.
37. *Менхин А.В.* Методика обучения гимнастическим упражнениям / Менхин А.В., Шлемин А.М. // Гимнастика: Учебник для институтов физ. культуры. — М.: Физкультура и спорт, 1979. — Гл. 4. — С. 45—47.
38. *Фарфель В.С.* Пространственная ориентировка в движениях и ее развитие у школьников / Фарфель В.С. // Труды 4-ой научной конференции по

- возрастной морфологии, физиологии и биохимии. — М., 1959. — С. 337—338.
39. Фарфель В.С. Современные проблемы физиологии спортивной тренировки / Фарфель В.С. — М., 1961. — 30 с.
 40. Фарфель В.С. Объективная срочная информация как методический принцип обучения управления движениями / Фарфель В.С. // Тезисы Всесоюзной научной конференции «Кибернетика и управление движениями в спорте». — М.: 1971. — С. 136—140.
 41. Фарфель В.С. Управление движениями в спорте / Фарфель В.С. — М.: Физкультура и спорт, 1975. — 226 с.
 42. Фарфель В.С. Развитие двигательной функции в школьном возрасте / Фарфель В.С. // Основные закономерности роста и развития детей и критерии периодизации: Материалы докладов симпозиума. — Одесса. 1975. — С. 227—228.
 43. Фарфель В.С. Двигательные способности юных гимнастов / Фарфель В.С., Ядовкер Г.М. // Гимнастика: Сб. статей. — М.: Физкультура и спорт, 1979. — Вып. 1 — С. 48—50.
 44. Худoley О.Н. Эффективность обучения движениям гимнастов 8—10 лет при различном чередовании нагрузок / Худoley О.Н. // Теория и практика физической культуры. — 1985. — № 1. — С. 25.
 45. Худoley О.Н. Исследование эффективности обучения гимнастическим упражнениям юных гимнастов 8—10 лет на фоне больших и средних нагрузок / Худoley О.Н., Шлемин А.М. // Теория и практика физической культуры. — 1981. — № 2. — С. 33—35.
 46. Худoley О.Н. Эффективность обучения движениям гимнастов 8—10 лет при различном чередовании нагрузок / Худoley О.Н. // Теория и практика физической культуры. — 1985 — № 1 — С. 25.
 47. Шлемин А.М. К вопросу обучения и тренировки юных гимнастов / Шлемин А.М. // Обучение и тренировка гимнастов. — М.: Физкультура и спорт, 1958. — С. 26—47.
 48. Шлемин А.М. Изменение функциональных и двигательных возможностей юных гимнастов в зависимости от степени интенсивности тренировочных нагрузок / Шлемин А.М. // Тренировка юных спортсменов. — М.: Физкультура и спорт, 1965. — С. 119—133.
 49. Шлемин А.М. Исследование зависимости формирования двигательных навыков от развития физических качеств у юных гимнастов / Шлемин А.М. // Теория и практика физической культуры. — 1965. — № 2. — С. 28—34.
 50. Шлемин А.М. Секретов нет, есть закономерности // Физическая культура в школе / Шлемин А.М. — 1967. — № 3. — С. 4—5.
 51. Шлемин А.М. О способности восприятия длительности движений при обучении юных гимнастов / Шлемин А.М. // Теория и практика физической культуры. — 1967. — № 8. — С. 29—32.
 52. Шлемин А.М. О некоторых факторах улучшающих двигательную функцию детей и подростков / Шлемин А.М. // Материалы IV научной конференции по физическому воспитанию детей и подростков. — М.: 1968. — С. 162—164.
 53. Шлемин А.М. О значении умений управлять своими движениями в формировании двигательной функции у детей и подростков / Шлемин А.М. // Материалы IV научной конференции по физическому воспитанию детей и подростков. — М.: 1968. — С. 164—166.

Таблиця 4

Контрольні заходи і максимальна оцінка за модуль

Модуль, № з/п	Змістовний модуль, № з/п	Тема	Дидактичне тестування	Співбесіда	ІНДЗ	Всього
1		ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ОСВІТИ	12	5		17
	1	Вступ у педагогіку фізичного виховання	6			
	2	Фізичне виховання як суспільне явище та галузь діяльності	6			
2		ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ РУХОВИМ ДІЯМ	18	10	32	60
	1	Теоретичні основи навчання фізичним вправам	6			
	2	Характеристика процесу навчання руховим діям	6			
	3	Технології навчання руховим діям	6			
3		МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ	18	5		23
	1	Основи методики виховної роботи з учнями	6			
	2	Особливості виховного процесу в роботі вчителя ФВ	6			
	3	Планування навчання та виховання в галузі фізичної культури	6			
		Всього	48	20	32	100

Система оцінки ІНДЗ з курсу «Педагогіка фізичного виховання»

№	Критерії оцінки	Так	Частково	Ні
1	Розділи роботи повно характеризують тему дослідження	2	1	без оцінки
2	В ІНДЗ сформульована проблема, визначені об'єкт і предмет дослідження	3	1—2	без оцінки
3	В ІНДЗ визначені мета і завдання дослідження	3	1—2	без оцінки
4	Методи дослідження використані в роботі відповідають поставленим завданням	3	2	без оцінки
5	Посилання на першоджерела відповідають списку літератури	2	1	без оцінки
6	Аналітичний огляд літератури повно висвітлює вивченість проблеми у фізичному вихованні	6	1—3	без оцінки
7	Робота являє собою компіляцію або плагіат	без оцінки	без оцінки	
8	У роботі використано літературу видану ...	1995—2006	1985—1994	1960—1984
9	Висновки відповідають поставленим завданням дослідження	9	1—5	без оцінки
10	Оформлення списку використаної літератури відповідає стандарту	2	1	без оцінки
11	Оформлення ілюстративного матеріалу відповідає стандарту	2	1	без оцінки
12	Робота містить орфографічні помилки, переключені терміни	без оцінки	без оцінки	
	Сума балів	32		

Розділ 4. Критерії оцінювання знань студентів

Рейтинг успішності студента — це загальний бал, який отримав студент під час виконання завдань, передбачених програмою дисципліни. Максимальний рейтинг за дисципліну — 100 балів. Складові рейтингу з дисципліни «Педагогіка фізичного виховання» наведені в таблиці 4.

Першою складовою є проведення дидактичного тестування. Для оцінки тестових завдань використовується шкала запропонована В.П. Беспалько. 100—90 % вірних відповідей оцінюється як високий рівень знань, 89—70 % — допустимий, 69—50 % — критичний рівень, 49 % і нижче — недопустимий рівень.

Тестування розраховане на 10—15 хв. і оцінюється в балах. Із дванадцяти тестів відповіді на 11—12 (92—100 %) питань оцінюється 6 балами, 9—10 (75—83 %) — 4 балами, 6—8 (50—66 %) — 2 балами, 0—5 (0—41 %) — 0 балами. Тестування протягом семестру проводиться 16 раз. Максимальна сума 48 балів (див. табл. 4)

Другою складовою є співбесіда за кожним модулем. Результати співбесіди оцінюються максимальною кількістю 5 балів. При цьому враховується:

- глибина та повнота відповіді;
- усвідомлення та послідовність висвітлення матеріалу;
- вміння самостійно використовувати теорію в практичних ситуаціях;

- логіка викладу матеріалу, включаючи висновки та узагальнення;
- розуміння змісту понятійного апарату;
- знання матеріалу, літератури, періодичних видань.

5 балів виставляється за повну, точну відповідь на поставлене запитання, включаючи точні визначення та вміння розкривати їх зміст. Відповідь повинна бути викладена логічно, без суттєвих помилок, з необхідними доказами, узагальненнями та висновками.

4 бали виставляється за повну відповідь на поставлене запитання, включаючи точні визначення та вміння розкривати їх зміст. Відповідь повинна бути дана в логічній послідовності з необхідними доказами, узагальненнями та висновками (допускаються незначні неточності у визначеннях, змісті викладеного матеріалу, датах, оцінках).

3 бали виставляються тоді, коли у відповіді є незначні помилки, матеріал поданий недостатньо систематизовано і непослідовно, висновки обґрунтовані, але мають неточності.

Передбачається 4 виступи, що може скласти максимальну суму 20 балів. У процесі виступів студентів можуть бути доповнення, які оцінюються від 1 до 3 балів.

Третьою складовою є виконання ІНДЗ. Максимальна оцінка за захист ІНДЗ складає 32 бали (див. табл. 5). ІНДЗ оцінюється за такими критеріями:

1. Зміст роботи не відповідає плану ІНДЗ або частково розкриває тему дослідження.
2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію.

Система оцінки знань з курсу «Педагогіка фізичного виховання»

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою закладу	За дванадцятибальною шкалою
A	5 (відмінно)	100—97	12
		96—93	11
		92—90	10
BC	4 (добре)	89—84	9
		83—79	8
		78—75	7
DE	3 (задовільно)	74—70	6
		69—65	5
		64—60	4
FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	59—51	3
		50—42	2
		35—41	1
F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	1—34	Повторний курс

3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.
4. Автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат.
5. Не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 5—10 років) з теми дослідження.
6. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відбиває рівня досліджуваності проблеми.
7. Не розкрито зміст та організацію особистого експериментального дослідження (його суть, тривалість, місце проведення, кількість обстежуваних, їхні характеристики), поверхово висвітлено стан практики.
8. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.
9. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал.
10. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.
11. Як ілюстративний матеріал використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з першоджерел, а з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті.
12. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

Підсумковий контроль здійснюється за шкалою ECTS (табл. 6). Студент, який отримав за всі контрольні завдання не менше 60 балів, за його бажанням може бути звільнений від курсового іспиту за умови, що він набрав за виконання всіх видів навчальних робіт за всіма модулями певну суму балів, яка складається з суми балів за кожний модуль. Ця певна сума балів повинна перевищувати суму встановлених мінімумів.

Студент, який набрав за всі контрольні завдання менше 60 балів, здає підсумковий семестровий залік (проводиться у письмовій формі) в екзаменаційну сесію, до якого він допускається, якщо має за виконання всіх передбачених елементів модуля мінімальну суму (50 %).

Надійшла до редакції 20.07.2012 р.

Худолей О.Н., Иващенко О.В. Програма курсу «Педагогіка фізического воспитания».

Концепція курсу «Педагогіка фізического воспитания» заключається в системному изложенні матеріала, котрий позволит сформировать у студентів систему фундаментальних знань, определяющих професійну діяльність в отрасли фізического воспитания. Програма курсу «Педагогіка фізического воспитания» имеет три модуля: фізическое воспитание в системе образования, теория и методика обучения двигательным действиям, методика воспитательной работы в процессе занятий физическими упражнениями и тренировки.

Ключевые слова: педагогіка, фізическое воспитание, методика.

Khudolii O.N., Ivashenco O.V. The program of course is «Pedagogics of P.E».

Conception of course «Pedagogics of P.E» consists in system exposition of material, that will allow to form for students the system of fundamental knowledge qualificatory professional activity in industry of P.E. Program of course «Pedagogics of P.E» has three modules: P.E in the system of education, theory and methodology of educating to the motive actions, methodology of educator work in the process of engaging in physical exercises and training.

Keywords: pedagogics, P.E, methodology.